

FOTO: ZKTOPP

Når en hval går på grund

Blev hvalen stresset af de mange mennesker, der forsøgte at 'hjælpe den' – eller var den gammel og søgte ind på revet for at dø?

Tunku Abdul Rahman National Park ligger med sine fem øer lige ud for der, hvor vi bor. Ofte tager vi et par dyk derude, og når man tænker på, hvor tæt vi er på byen, så er her faktisk masser af overraskelser. Mere overrasket end normalt blev vi dog en dag i starten af 2005, da vi på vej ud til et dyk pludselig så enorme bobler stige op fra dybet og snart efter hørte et blæs bag båden. 'Hvalhaj', råbte en – men skipper pointerede stille og roligt: 'Ikke hvalhaj – men hval.' Alle var helt oppe at køre over dette yderst sjældne syn. Og naturligvis var kameraet udstyret med et 105 mm makroobjektiv!

For nyligt skete det så igen. En stor 24 meter lang brydeshval viste sig i området. Desværre gik den på grund på korallerne mellem øerne Gaya og Sapi. Hvalen blev snart omringet af folk, der ville hjælpe den – lokale folk fra Gaya, dykkere, WWF-medarbejdere, og alle dem, der blot var nysgerrige. Også slæbebåden BINA SATU, kom til stedet, og efter at have trukket tovværk omkring de forreste finner på hvalen forsøgte man at trække den ud. Men hvalen var enorm, og efter knap 100 meter sprang to-

vet. Kraftigere tovværk blev skaffet, og arbejdet med at befri hvalen fortsatte i mange timer, mens slæbebåden sendte kaskader af vand ind over den store krop.

Næsten 24 timer gik der inden hvalen endelig blev trukket ud på dybere vand i det nat-sortede sydkinesiske hav. Og det var en svag og blødende hval, der blev befriet, som måske egentlig mere sank end svømmede. Frygten var, at hvalen også havde indre kvæstelser af at ligge på grund i så mange timer. Et dyr, skabt til en vægtløs tilstand i havet, kan ikke klare et sådan enormt pres på sine indre organer. Det var derfor ikke så overraskende, da hvalen næste morgen igen lagde sig til rette på korallerne mellem øerne – denne gang i død tilstand.

Men hvad gik galt – og hvorfor gik hvalen egentlig på grund? Gættene har været mange. Måske var det en gammel hval!? Måske var den syg, og havde taget skade på balancesystemet!? Skulle man have gjort tingene anderledes?

Lindsay Porter er hvalekspert i WWF. Hun forklarer, at folk kan foretage sig forskellige ting, hvis de finder en strandet hval, men det vigtigste er hurtigst muligt at få fat i ekspert-

hjælp. Det er vigtigt, at man undgår at stresser hvalen unødigt, hvilket betyder, at dyr og mennesker holdes væk. Nærmer man sig skal det foregå stille og roligt, og husk på, at det er et vildt dyr man har med at gøre. Ofte er det også et meget stort dyr, der blot ved at bevæge sig kan komme til at skade de personer, der befinder sig omkring det. Lindsay forklarer også, at man ikke skal begynde at trække i finner og hale, men skal sørge for at holde huden vådt – uden dog at komme til at sprøjte vand ned i dens åndehul, der altid skal holdes frit.

Så måske gik mange ting galt den dag ved Gaya. Folk her er bestemt ikke vant til hvalstrandinger, og hvalen var hele tiden omgivet af larmende mennesker, der nærmest kravlede rundt på den og trak og flåede i den. Om det havde reddet hvalen, hvis den udelukkende havde haft eksperthjælp, er svært at sige, for hvordan får man en hval fri fra koraller uden at skade den voldsomt? Lindsay tror da også mest på, at det var en gammel hval, og at den søgte ind mod revet fordi den var bange for at synke – for selv hvaler dør jo en gang imellem helt af sig selv!

WWW.DYK.NET WWF-KLUMMEN

WWF Verdensnaturfonden er en selvstændig dansk organisation i WWF-netværket, som arbejder verden over for at bevare natur og miljø – og for menneskers ret til et værdigt liv i et sundt miljø. Havet er med sin mangfoldige natur og enestående arter en vigtig prioritet i WWF Verdensnaturfondens arbejde. Læs mere om WWF's arbejde på: www.wwf.dk

for a living planet®

LENE TOPP

Lene Topp er kulturgeograf og har siden 1999 arbejdet for WWF Verdensnaturfonden, specielt med projekter i Sydøstasien. Lene bliver gennem sit arbejde konfronteret med en bred vifte af marine miljøproblematikker. Siden 2002 har hun boet på Borneo sammen med sin mand Claus. De er begge aktive dykkere og undervandsfotografer.

FOTO: TOPP2